

La mirada des de Barcelona

PER **JOSEP GARRIGA**
@jgarrigaar

DESPOBLAMENT COMARCAL UNA TENDÈNCIA DIFÍCIL D'ATURAR

Periodista

Natural de Gandesa, **Josep Garriga** va començar com a periodista al 'Diari de Tarragona'. Després de gairebé dies dècades a 'El País', ara treballa al departament de comunicació d'AGBAR.

Dades que no conviden a l'optimisme. En una dècada, la Terra Alta ha perdut més d'un 11% de la seva població i Gandesa tot just sobrepassa els 3.000 habitants, uns 300 menys que fa deu anys

De la quarantena llarga de nois i noies que integren la meua quinta a Gandesa, amb prou feines una desena viu instal·lada al poble o en municipis de la comarca. La resta, com jo fa més de trenta anys, va emigrar de ben joves cap a la capital -Tarragona o Barcelona- a guanyar-se els mossos perquè a la Terra Alta era impossible exercir un determinat ofici -periodisme en el meu cas- o bé perquè les ofertes de feina eren més aviat escasses. Es limitaven, en la majoria dels casos, a la fàbrica de 'pape-rets' o a les labors del camp.

Són decisions -la de marxar fora- que un pren de jove arriscant-se a un futur incert i a una vida de ciutat que, malgrat les seves incomoditats i trasbalsos, s'adiu més a l'esperit volador, emprenedor i lliure d'un adolescent i ofereix, evidentment, un món farcit d'oportunitats per descobrir. També influeixen els pares, que aspiren que els fills tinguin millors oportunitats que les seves antany. I és clar, una substancial millora de l'economia familiar. Fa cinquanta anys només estudiaven els rics que, en el cas de Gandesa, eren els menestrals.

Gandesa sempre ha estat i serà el meu poble. La Terra Alta, la meua comarca. Per això des de fa gairebé un mes porto llegint amb tristor i amb una certa angouxa diversos reportatges sobre el despoblament que està patint la comarca i, per extensió, les Terres de l'Ebre.

Repasant les dades de l'Idescat, he comprovat que en una dècada la Terra Alta ha perdut més de l'11 per cent dels seus habitants, passant el 2009 de

les gairebé 13.000 persones a les 11.483 actuals. El mateix succeeix a Gandesa, que ara mateix tot just sobrepassa els 3.000 veïns, uns 300 menys que fa deu anys.

Reconec que aquest exercici de recerca a Internet m'ha trasbalsat i, per no empitjorar l'aflicció, he evitat mirar les piràmides de població -de ben segur molt estretes per la base i amples al capdamunt- i molt menys els índex de naixements dels darrers anys. L'únic que em consola -i de ben segur tothom no hi combregarà- és la immigració que, procedent de països

Admeto que desconec ara per ara quina és la solució a aquesta constant pèrdua de població

com Romania o Bulgària, s'ha anat instal·lant i integrant al poble. Gràcies a aquest fenomen, es cobreixen llocs de treball, se'n creen de nous i s'obren nous serveis.

Però admeto que desconec ara per ara quina és la solució a aquest constant i irrefrenable despoblament. L'alcalde de Prat de Comte ho va intentar fa uns anys publicitant la seva i agos-rada proposta a tort i a dret. Amb l'objectiu que no tanques-sin amb clau i forrellat l'escola del poble, va oferir casa i feina al poble a famílies foranes amb fills. Més d'una dotzena s'hi van interessar. Dues ho van provar. I cap ho ha resistit cinc anys després. I això que els serveis del municipi han millorat subs-

tancialment. Però potser, com admet l'alcalde, adaptar-se a la vida diària d'un poble de 197 habitants es fa feixuc per al jo-vent. O per a qualsevol que no estigui avesat a, per exemple, no disposar d'un trist caixer au-tomàtic. Per aquests coses, la ciutat és massa temptadora.

Ara, des de fa un temps, el Consell Comarcal de la Terra Alta, amb les ajudes dels fons europeus Feder, ha llançat el programa Odisseu de beques universitàries i d'investigació perquè els estudiants que ho desitgin retornin a la comarca i s'hi estableixin a treballar, la qual cosa frena la fugida de ta-lent. Em comentava l'alcalde de Gandesa, Carles Luz, que estan assolint percentatges d'èxit del 85%. Una xifra impensable fa uns anys i que dona un raig d'optimisme a aquesta desban-da poblacional.

Hi ha, a més, una altra dada preocupant. La 'desertització' de la comarca tindrà també el seu reflex en les properes elec-cions municipals del 26 de maig. Dels set municipis de la província de Tarragona que veuran decaure el nombre de regidors al seu Ajuntament, tres pertanyen a la Terra Alta, en concret Caseres (de set a cinc) i el Pinell de Brai i la Fatarella (de nou a set). Una caiguda que afebleix la representativitat ciutadana, la participació veïnal, la democràcia al bell mig del consistori i frena la concurrència de candidatures ideològicament variades, en un moment en què el maniqueis-me envaeix i frena alhora tot debat ciutadà. La por a què di-ran, a ser titllat de traïdor i a anar en contra del *mainstream* es fa més insuportable als po-bles. En tots els sentits.